

Jeg vil starte den mundtlige beretning med de aktuelle OK24-forhandlingerne, for derefter at samle op på lokalt plan i Horsens i både bagud- og fremadskuende perspektiv.

Derefter lidt om det, som jeg vil kalde 'den strukturelle krise i folkeskolen' illustreret med en pensioneret lærers historie efter fulgt af en afrunding.

OK24 og lokalaftale

For tre uger siden blev der indgået OK24-forlig på det samlede kommunale område, som blev efterfulgt af en aftale på vores kommunale organisationsområde for knap en uge siden.

Allerede før overenskomstforhandlingerne startede, vurderede Danmarks Lærerforening, at der ikke var noget at hente på arbejdstidsforbedringer denne gang. Derfor er OK24 på baggrund af kongresbeslutning i høj grad kommet til at handle om løn.

Forligene på vores område giver en reallønsstigning over de to år, som OK24 gælder. Stigningen er ikke nok til at hente den købekraft, som vi har mistet pga. inflationen over de sidste år, men vi indhenter en del af det tabte.

I OK24-forliget indgår der selvfølgelig flere ting. Lad mig nævne:

- overenskomstdækning af pensionisters arbejde i skolen
- forbedring af barselsvilkår (fædre og medmødre, flerbarns- og soloforældre)
- mulighed for at opspare frihed, overarbejde og 6. ferieuge, til senere afvikling
- praktikaftaler, som gearer os til virkeligheden på skolerne i forbindelse med den nye læreruddannelse, som trådte i kraft august 2024.
- at vi indgår i den kommunale kompetencefond med start fra 1. april 2025. Der afsættes 150 mio. kr. svarende til 0,48 % af de samlede overenskomstmidler i denne overenskomstperiode til fagfaglige kurser på op til seks dage. (150 mio. kr. fordelt på 57.000 medlemmer svarer til 219 kr. om måneden)

Vi nåede til gengæld hverken igennem med at lave forbedringer af seniorvilkår eller noget på lærerstartsordninger. KL ville ikke indgå noget som helst OK-bindende på de to områder. I Horsens har vi heldigvis et godt lokalt lærerstartsforløb.

Løn er vigtig, men det er min overbevisning, at det er ikke lønnen, som på sigt afgør, om vi kan rekruttere og fastholde lærere. Derfor kan vi forvente, at arbejdstid bliver et stort emne ved OK26.

I forlængelse af OK24 står vi for at skulle genforhandle eller forlænge vores lokalaftale som supplement hertil, når det gælder arbejdstid.

I Horsens Lærerforening vil vi til stadighed forsøge at skabe balance mellem på den ene side undervisning og andre opgaver og på den anden side individuel og fælles forberedelse.

De 200 timers sikret individuelle forberedelsestid i den nuværende lokalaftale står selvfølgelig ikke alene. De er kombineret med fælles forberedelse samt konvertering af fælles aktiviteter og anvendelse af dele af 'ikke opgavebestemte puljer', som kan anvendes til individuel forberedelse og efterbehandling af undervisning.

I kredsstyrelsen mener vi, at konvertering af 'anden tid' til individuel forberedelse er både fornuftig og nødvendig. Samtidig er det en udfordring, da en sådan praksis ikke skaber gennemsikuelighed og overblik over arbejdstiden og prioriteringen af opgaverne. En tydeligere sammenhæng mellem undervisning og den givne individuelle forberedelsestid vil kunne skabe et bedre arbejdsmiljø i kraft af gennemsigthed og større oplevet retfærdighed.

Eller endnu bedre: slet og ret retfærdighed i opgavefordelingen.

En presset økonomi

Det er i det hele taget nødvendigt, at vi arbejder klogest muligt på de horsensianske folkeskoler. Vi er ikke længere den 4. billigste folkeskole målt på udgift pr. elev pr. år. Vi er rykket 'op ad' listen og er jf. den sidste opgørelse i *Kend din kommune – brug nøgletal i styringen* fra KL, 2024, landets anden billigste kommune målt på udgift pr. elev om året.

Der er altså ikke mange ressourcer i systemet, hvorfor det er vigtigst, at vi arbejder så effektivt som muligt.

Lad mig slå fast: Lærere og børnehaveklasseledere yder i samarbejde med skoleledelser en formidabel indsats for at give eleverne den bedst mulige dagligdag og undervisning, som tager bedst muligt hensyn til både faglige og sociale aspekter. Vi vil i HLF til stadighed arbejde for at vise, hvor kompetent alle vores medlemmer kan løse arbejdsopgaver kvalificeret med frihed under ansvar og professionel dømmekraft.

Dialog og Sammen om Skolen lokalt

Vi søger i det hele taget at forbedre og udbygge vores samarbejde med skoleledere, skolechef, byrådspolitikere og andre parter, som har en interesse i undervisning, vejledning og andre indsatser på alle de steder, hvor HLF's medlemmer er ansat. Vi har for eksempel opbygget en tradition for, at skoleledere og skolechef deltager en halv dag på vores årlige kursus for tillidsrepræsentanterne.

For to år siden holdt Søren Viemose et oplæg om konstruktivt samarbejde og forhandling.

Sidste år var det Tommy Krabbe, som gav os 'en dans om totempælen', præsenterede os for 'mentale campinghegn' og satte mange kloge ord på, hvordan

vi kan arbejde med at gøre det usynlige synligt til gavn for alle.

I kredsstyrelsen er vi godt i gang med planlægningen af efterårets TR-kursus.

Foruden genforhandling af lokalaftalen er der andre områder, der vil komme til at fylde meget i kredsens arbejde i den kommende tid.

Inklusionsudfordringen ser heller ikke ud til at blive mindre i de kommende år. Det er en udfordring, at udgifterne til elever i særlige behov lægger beslag på en stor del af skolernes samlede økonomi. Det er i øvrigt vigtigt at bemærke, at omfordeling af midlerne mellem såkaldte 'særtilbud' og almenundervisning ikke betyder flere penge til det samlede område – det er et nulsumsspil.

I kredsstyrelsen forsøger vi til stadighed at udbygge det formaliserede samarbejde i Sammen om Skolen. Vi mødes med og er i løbende dialog med alle interessenter omkring den lokale folkeskole.

Regeringens kvalitetsudspil

Regeringens folkeskoleudspil fra efteråret 2023 med det mundrette navn 'Forberedt på fremtiden II. Frihed og fordybelse – et kvalitetsprogram for folkeskolen' anviser nogle mulige udviklingsveje for folkeskolen. Bemærk, at der er tale om et udspil, som ikke indføres 1:1 i folkeskolen. Skoleforligets parter på Christiansborg involveres i arbejdet, og elementerne når ud i virkeligheden på skolerne over flere år.

De fem overskrifter i udspillet er:

- Frihed under ansvar
- Mere praktisk undervisning og valgfrihed til de ældste elever
- Mere indflydelse til skolebestyrelserne
- Et styrket lærerværelse
- Stærkere fællesskab i klassen.

I HLF bemærker vi, at der i udspillet lægges op til en yderligere bevægelse væk fra målstyring til en mere formålsstyret folkeskole.

I forordet til udspillet står der blandet andet: *"Folkeskolen skal have fokus på kerneopgaven. Det kræver, at alle folkeskoler over hele landet sættes fri til at skabe en skole, som passer til de lokale behov og ønsker. Vi skal have tillid til lærerne i klasselokalet og give dem et større råderum."*

Jeg vil i det følgende tage udgangspunkt i kvalitetsudspillet, og fokusere på de to overskrifter *Et styrket lærerværelse* og *Stærkere fællesskab i klassen*.

Strukturelle udfordringer

Der er noget der presser på folkeskolerne.

Nyeste tal fra DLF viser, at mere end hver tredje folkeskolelærer og børnehaveklasseleder (37 %) har været udsat for vold indenfor det seneste år. For børnehaveklasseledere alene er tallet over 60 %.

Der er også noget galt eleverne imellem. Det viser de aktuelle sager fra Sjælland (Borup Skole), Fyn (Agedrup Skole) og Nordjylland (Mou Skole).

Det er vigtigt, at vi ikke reagerer på enkeltinstitutions- eller individniveau, for der er tale om en strukturel udfordring, en systemudfordring.

Rasmus Alenkær, som vi i øvrigt har haft forbi til et medlemsarrangement om *Pædagogiske værtskab og uro i skolen*, har formuleret det således:

Det er ganske simpelt...

Udfordringerne med udadreagerende børn, undervisningsforstyrrende uro og vold i skolen må ses som symptomer eller reaktioner på noget, der er større end de enkelte forekomster.

Sådan siger man aktuelt i forbindelse med en række voldsomme skolesager, der har fået offentlighedens og mediernes bevågenhed. I skolesystemet vender man derfor blikket mod det, man kan kalde system-interne forhold: Inklusion, arbejdstidsaftaler, testning og skolereform, for blot at nævne nogle. "Der er noget galt med skolesystemet, når børn opfører sig sådan", siger man.

Men udfordringerne med ovenstående ville være betydeligt færre, hvis vi som samfund prioriterede børne- og ungeområdet højere; især økonomisk. Og det gør vi ikke.

Hvis vi prioriterede anderledes og hvis der var penge nok i skolesystemet, så kan jeg garantere, at man aldrig ville nedjustere antallet af specialpædagogiske tilbud for at spare penge.

Man ville aldrig sende neurologisk umodne børn tidligt i skole for at spare penge.

Man ville aldrig nøjes med én lærer eller én pædagog til 28 børn pr. klasse for at spare penge.

Man ville aldrig underkende betydningen af forebyggelse og hurtige indsatser i forhold til udfordrede børn og børnefællesskaber, bare fordi man skulle spare.

Men der er ikke penge nok til god praksis, simpelthen fordi samfundets beslutningstagere vurderer, at pengene skal bruges anderledes. Det samme ses gennemgående i velfærdssystemet.

Hvis udviklingen skal vendes, så kræver det omprioriteringer i et langt større perspektiv - ikke bare i selve skolesystemet - men over hele linjen.

Og ja, så bliver der måske ikke i samme grad råd til fine nye trafiklys, milliarddyre jagerfly, gyldne håndtryk, udviklingsprojekter ingen har spurgt om, tog der holder stille eller datasystemer som ikke virker. Til gengæld ville vores børn trives bedre og slå hinanden meget mindre. Men det vælger vi jo selv...

Forleden fik jeg en henvendelse fra en pensioneret lærer, lad mig kalde ham *Preben*.

Preben skrev:

"Da jeg startede i 1981 som ung nyuddannet på en skole i en anden kommune, var jeg vildt glad for skoleinspektøren, først og fremmest fordi han altid bakkede os ansatte op udadtil, og så først siden tog skærmydsler med os ansatte indadtil - og på en ordentlig måde. Jeg havde bøvl med en 8. klasseelev, og gik rigtigt hårdt til ham. - Inspektøren fik en klagende mor i røret - Inspektøren refererede altid korrespondancen med forældrene til os lærere og fortalte, at han opbyggende havde sagt: "Preben skal være her, Deres dreng må være her, vi kan give ham et tilsvarende tilbud andetsteds."

Preben fortsætter:

"Skolen bør være en institution, der har autoritet på forhånd. Det må aldrig blive den enkelte lærer, der skal anstrenge sig og bruge overflødig krudt på at opnå autoritetsstatus hos elever og forældre. Jeg synes, at den skolepolitiske indsats fremover må arbejde på, at det er institutionen Folkeskole, der må have tilkendt indiskutabel forhåndssautoritet.

Så kan de, der arbejder i folkeskolen, i større omfang i stedet fokusere på

faglige og menneskelige forhold, uanset om de nu er udrustet med en personlig autoritativ gennemslagskraft, en "midtimellemer" eller slet ingen - sådan er vi jo forskellige. Selvom institutionen er personbåret, er det som upersonlig institution, at der skal svares håndfast igen på problemer - det må aldrig være den enkelte lærer, der hele tiden og alene skal blotte sig som person og udadtil både at svare på og stå til personligt ansvar for alt, hvad der foregår.

Respekten må først og fremmest vindes tilbage for institutionen Skole. Heraf skulle også gerne følge en mere naturlig respekt for de ansatte i skolen.

Jeg ved godt, at det ikke er helt så enkelt, men hovedperspektivets fokus på, at der bør være en større respekt for institutionen og dens beslutninger, fremfor evindelige individuelle og udefrakommende moralske domme af den enkelt lærers personlighed og beslutninger, synes jeg er vigtig.

Episoden er tilbage fra start 80'erne, men den og Prebens overvejelser samt Rasmus Alenkærs overvejelser rammer de aktuelle udfordringer på kornet.

Det handler om, at der skal være ressourcer nok til forebyggende indsatser og personale nok til, at vi kan nøjes med at segregere en lille gruppe elever, som har brug for vidtgående specialtilbud. Aktuelt ser Horsens Kommune og mange andre, mod Lillehammer og Eidskog kommuner, hvor man lykkes med at inkludere alle elever i almenundervisningen. Lad mig nævne, at der er store strukturelle forskelle på skolerne i de to norske kommuner og den danske folkeskole.

Og slå fast, at flere penge ikke løser alle udfordringer.

Det handler også om, at lærerne skal være sikre på, at skolelederen har deres ryg.

Skolelederen skal på samme vis være sikker på opbakning fra skolechefen, som igen skal være tryk ved såvel direktørs og byrådspolitikernes opbakning.

Jeg har ikke løsninger på rede hånd, men ved, at det er udfordringer, som vi kommer til arbejde med og samarbejde om både lokalt og nationalt i de kommende år, for det griber ind i regeringens folkeskoleudspil, inklusionsdagordenen/en skole for alle, kampen for flere ressourcer og en bedre anvendelse af ressourcerne i folkeskolen.

Det er en udfordring, som vi selvfølgelig påtager os i HLF's kredsstyrelse lokalt og DLF nationalt.

Jeg skal til at runde min sidste mundtlige beretning af.

Jeg kunne have talt om meget andet, og har f.eks. forsømt de små/de andre medlemsgrupper her i beretningen, altså vores medlemmer på Ungeenheden, TEFL, Center for Kommunikation & Teknologi og endelig Center for Arbejde, Udvikling og Læring. Vores medlemmer på disse steder har hver deres daglige virkelighed, vanskeligheder og udfordringer, som vi i HLF selvfølgelig følger nøje.

Jeg vil også nøjes med at slå fast, at vi efter bedste evne fortsat vil forsøge at levere god, professionel sagsbehandling, når vores medlemmer har brug for vores hjælp og støtte. Det er en af Horsens Lærerforenings vigtigste opgaver. Vi valgte sagsbehandlere i kredsen holder os opdaterede ved at deltage i kurser og temadage for sagsbehandlere. I dagligdagen sparrer og rådfører vi os både indbyrdes og med konsulenterne i Danmarks Lærerforenings sekretariat for at kunne have højest mulig kvalitet i sagsbehandlingen.

Da jeg første gang kandiderede til formandsposten i Horsens Lærerforening, skrev og sagde jeg, at jeg *hele tiden ville søge samarbejdet samt holde den gode tone i*

dialogen med skoleledere, forvaltning og udvalgsfolk.

Det synes jeg, at jeg har levet op til i samarbejde med to kredsstyrelser.

I knap fire år som formand har jeg haft et givende og konstruktivt samarbejde med kredsstyrelser, tillidsrepræsentanter og andre samarbejdspartnere.

Åbenhed og respekt for medlemmernes holdninger er omdrejningspunktet for kredsstyrelsens arbejde. Uden jeres, uden medlemmernes meninger og holdninger, det være sig folkeskolelærere, børnehaveklasseledere, UU-vejledere, TEFL-ansatte, lærere på specialskoler, samt konsulenter og lærere på CKT og CAUL Horsens, kan kredsstyrelsen ikke handle til alles bedste.

Med disse ord vil jeg afslutte min beretning og overlade den til generalforsamlingens behandling.